

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE
MAMUŠA ZA GODINU 2022

Priština, Jun 2023

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1	Revizorsko Mišljenje.....	3
2	Nalazi i preporuke.....	6
3	Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta.....	8
4	Napredak u sprovođenju preporuka	10
	Dodatak I: Pismo potvrde / Tabela za komentare BO-a u vezi sa revizorskim izveštajem (ako ima).....	13
	Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja.....	14

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

1 Revizorsko Mišljenje

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja Opštine Mamuša za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima¹.

Kvalifikovano mišljenje o godišnjim finansijskim izveštajima

Završili smo godišnje finansijske izveštaje Opštine Mamuša koji sadrže izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskim izveštajima, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika i drugih izveštaja², za godinu koja se završila 31. decembra 2022.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u stavu o Osnova za Kvalifikovano Mišljenje, Godišnji Finansijski Izveštaji [Ime Entiteta], predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Zaključak o usklađenosti

Izvršili smo reviziju da li su prateći procesi i transakcije u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih sredstava.

Prema našem mišljenju, pored uticaja pitanja opisanih u sekciji Osnova za zaključak o usklađenosti, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta AP bile su, u svim materijalnim

---

¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru

² Drugi izveštaji su uslov člana 8 Uredbe 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju.

aspektima, u skladu sa utvrđenim revizorskim kriterijumima koji proizilaze iz zakonske regulative koja se primenjuje na subjekt revizije u kontekstu korišćenja finansijskih izvora.

Osnova za Zaključak o usklađenosti

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

Odgovornosti Menadžmenta i upravnih organa/upravljačkih za godišnje finansijske izveštaje

Izvršni Direktor odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Izvršni Direktor odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavanju Budžetskih Organizacija.

Predsedavajući Upravnog Odbora je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Menadžmenta o Usaglašenosti

Menadžment Opštine Mamuša je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa Opštine Mamuša u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima,³

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI-a

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili greške, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

---

³ Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Mamuša sa svim primenljivim politikama, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidirane Organizacije.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalnu presudu i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola.
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Mamuša.
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta.
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno.

Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osjetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i preporuke

Prilikom revizije uočili smo oblasti koje je potrebno moguće poboljšati, a koje su predstavljene u nastavku na vaše razmatranje u obliku nalaza i preporuka.

Ovi nalazi i preporuke se odnose na zalaganje sredstava i zakasnele narudžbenice, kao i na nedostacima u upravljanju imovinom

Ovaj izveštaj rezultirao je dvema novim preporukama.

Što se tiče statusa preporuka iz prethodne godine i nivoa njihovog sprovođenja, vidi poglavlje 4.

Ostala pitanja finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.1.1 Zajednička pitanja za određene ekonomske kategorije

U nastavku su predstavljena zajednička pitanja vezana za ekonomske kategorije poput: roba i usluge, kao i kapitalne investicije:

Pitanje C1 - Zalaganje sredstava i zakasnele narudžbenice

Nalaz

Finansijsko pravilo br. 01/2013, član 22, definiše korake za obradu plaćanja, gde se prvo mora izvršiti zahtev za kupovinu (zalaganje sredstava), obrađuje nalog za kupovinu, zatim izvršava prijem robe, pa nakon prijema računa, izvršava se plaćanje

Tokom testiranja 7 isplata u iznosu od 7,736€, primetili smo da su Zalaganja i narudžbenice izdati nakon prijema faktura. Ovi slučajevi su sledeći:

- U 4 isplate u iznosu od 3,424€, zalaganje sredstava je izvršeno i narudžbenica izdata nakon prijema fakture; i
- U 3 isplate u iznosu od 4,312€ narudžbenica je izdata nakon prijema fakture.

Ovo se dogodilo kao rezultat i neefikasnih unutrašnjih kontrola u procesu upravljanja i izvršenja isplata.

Uticaj

Zalaganje finansijskih sredstava i kasna obrada narudžbenica komplikuje ispravno sprovođenje ugovora i stvara nejasnoće oko naloga za nabavku, usluge ili početak radova

Preporuka C1

Predsednik opštine treba da obezbedi poboljšanje unutrašnjih kontrola tako da se proces izvršenja plaćanja odvija u skladu sa pravilima

Odgovor rukovodstva entiteta (Saglasni su)

2.1.2 Kapitalna i nekapitalna imovina

Vrednost kapitalne imovine prikazane u GFI iznosi 5,301,714€, ne kapitalne imovine 17,272€, a inventara 49,911€.

Pitanje C2 -Nedostatak u upravljanju imovinom ispod 1,000 €

Nalaz Prema članu 24 tačka 2.2 Uredbe 02/2013 o upravljanju nefinansijskom Imovinom u budžetskim organizacijama, utvrđeno je da se prikaz u godišnjim finansijskim izveštajima treba izvršiti sa sistema e- imovine za vrednost imovine manje od 1.000€ i rokom korišćenja dužim od godinu dana i za inventar prema članu 3 ne finansijska imovina u godišnjim finansijskim izveštajima prikazuje na osnovu neto knjigovodstvene vrednosti.

vrednosti od Opština je tokom 2022. godine prikazala imovinu ispod 1,000€ u GIF u 17,272€ iz izveštaja koji je u Excel-u pripremila komisija za procenu. Za razliku od prošle godine prikazana vrednost je bila 75,132€, iz izveštaja o prijemu robe, ne obračunavajući amortizaciju kao i ne uključujući potrošni materijal.

Nismo dobili registar imovine ispod 1,000 iz e-imovine, a istovremeno koji smo dobili ne sadrži datum prijema imovine, stoga nemamo dovoljno informacija kako bi utvrdili da li je amortizacija prema određenim amortizacionim stopama i isto tako nemamo dovoljno informacija da li je vrednost imovine ispod 1.000€ ispravno prikazana u GIF.

Ovo se dogodilo jer opština nije uspela da registruje imovinu ispod 1.000€ u sistem e-imovine iz razloga što je u decembru počela da koristi ovaj sistem.

Uticao Odsustvo registra iz sistema e-imovine i nedostatak potrebnih informacija u primljenom registru stvara nejasnoće u pogledu neto knjigovodstvene vrednosti prikazane u GIF.

Preporuka C2 Predsednik opštine treba da obezbedi da imovina ispod 1,000€ bude registrovana u sistemu e-imovine kako bi njihov prikaz u GFI bio potpun i tačan.

Odgovor rukovodstva entiteta (Saglasni su)

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

U ovom poglavlju predstavili smo sažetu informaciju o izvoru budžetskih sredstava, potrošnju sredstava i prikupljenih prihoda prema ekonomskim kategorijama. Ovo je ilustrovano u sledećim tabelama i grafikonima:

Tabela 1. Troškovi prema izvorima budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ⁴	2022 Rezultat	2021 Rezultat	2020 Rezultat
Izvori sredstava	1,802,040	1,868,533	1,787,825	1,719,525	2,187,392
Grant Vlade – Budžet	1,728,892	1,730,593	1,704,936	1,637,017	2,100,288
Finansiranje putem zaduživanja	-	20,349	20,349	10,178	22,707
Prenete iz prethodne godine	-	43,443	32,009	46,445	32,094
Sopstveni prihodi	73,148	73,148	29,532	25,777	21,043
Lokalne donacije	-	1,000	1,000	0	0
Spoljne donacije	-	-	-	108	11,261

Konačni budžet u odnosu na početni budžet povećan je za 66,493€. Ovo povećanje je rezultat prihoda prenesenih iz prethodne godine, finansiranja po osnovu zaduživanja i donacija.

Opština Mamuša je 2022. godine potrošila 96% konačnog budžeta ili 1.787.825€, uz pad od 1% u odnosu na 2021. godinu. Kako U sledećoj tabeli je objašnjeno kako je budžet izvršen po kategorijama:

Tabela 2 – Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

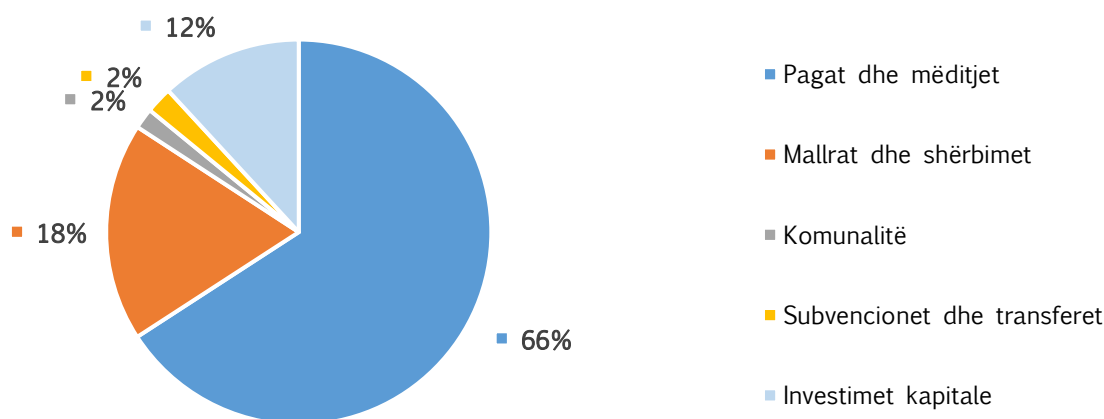
Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Rezultat	2021 Rezultat	2020 Rezultat
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	1,802,040	1,868,533	1,787,825	1,719,525	2,187,392
Plate i Dnevnice	1,160,695	1,182,745	1,177,221	1,105,510	1,127,520

⁴ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

Roba i Usluge	327,000	328,000	327,950	324,150	356,913
Komunalije	31,000	31,000	30,955	31,977	31,000
Subvencije i Transferi	40,000	40,000	39,790	55,490	25,800
Kapitalne Investicije	243,345	286,788	211,909	202,399	646,160

Grafikon 1. Rashodi po ekonomskim kategorijama za 2022. godinu

Objašnjenja o promenama u budžetskim kategorijama data su u nastavku:

- Konačni budžet za plate i dnevnice u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 22,050€. Ovo povećanje je posledica revizije budžeta i zaduživanja. Rashodi u ovoj kategoriji bili su 100% budžeta;
- Konačni budžet za robu i usluge u poređenju sa početnim budžetom povećan je kao rezultat lokalnih donacija za 1,000€. U ovoj kategoriji rashodi su bili 100% budžeta;
- Konačni budžet za komunalne usluge je ostao isti kao prvobitni odlukom Vlade, 31.000€. U ovoj kategoriji, budžetski rashodi su iznosili 100%;
- Konačni budžet za subvencije i transfere je odlukom Vlade ostao isti kao prvobitni, 40.000€. Rashodi su iznosili 99% budžeta; i
- Konačni budžet za kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 43,443€. Ovo povećanje je rezultat prenetih sopstvenih prihoda 43,443€. Rashodi su iznosili 74 % budžeta, a zbog tehničkih razloga i atmosferskih uslova neki od ugovora nisu sprovedeni do kraja.

Prihodi ostvareni od 2022. godine iznosili su 58.325 €. Oni se odnose na prihode od poreza na imovinu, prihode od poreza na preduzeća, prihode od prodaje usluga i korišćenja javnih površina itd.

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2022 Prijemi	2021 Prijemi	2020 Prijemi
Ukupni prihodi	73,148	73,148	58,325	63,161	51,622
Poreski prihodi	43,518	43,518	25,441	31,035	23,833
Neporeski prihodi	29,630	29,630	32,884	32,127	27,789

4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj o reviziji za GIF za 2021. godinu opštine Mamuša je rezultirao sa 6 glavnih preporuka. Opština Mamuša je pripremila Akcioni plan u kome je predstavljen način kako će se sprovesti date preporuke

Do kraja naše revizije 2022. godine, četiri (4) preporuke su sprovedene, a dve (2) su delimično sprovedene. Za potpuniji opis preporuka i načina na koji su one adresirane, pogledajte tabelu 4 (ili tabelu preporuka).

Tabela 3 Rezime preporuka iz prethodne godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2021 godine	Preduzete akcije	Status
-----	-----------------	--------------------------	------------------	--------

1	Imovina u ISUFK	Predsednik opštine treba da obezbedi da je uspostavljen efikasan proces registracije imovine kako bi registri bili potpuni i prikazivali tačne informacije u cilju pravednog izveštavanja i adekvatnog upravljanja imovinom koju opština ima u svom posedu.	Do ovog perioda izveštavanja, preduzeti su koraci da se nalazi ove preporuke registruju u ISUFK od strane službenika za imovinu. Imovina je registrovana prema preporuci (ID stavke u ISUFK 84655,84656,84657,84658,84659, 84660, 84692).	Sprovedeno
2	Kašnjenja u plaćanju	Predsednik opštine je dužan da obezbedi efikasno funkcionisanje kontrolnog punkta koji proverava da li je plaćanje računa izvršeno u skladu sa rokovima utvrđenim zakonom.	Povraćaj uplata iz Trezora u 2020.	Sprovedeno
3	Roba i usluge	Predsednik opštine treba da obezbedi efikasan rad kontrolnog punkta koji proverava da li se uplate/avansi vrše u skladu sa zakonom definisanim procentima budžeta.	Preduzete su radnje po ovoj preporuci.	Sprovedeno.
4	Unutrašnje kontrole	Predsednik opštine treba da obezbedi poboljšanje unutrašnjih kontrola kako bi proces izvršenja plaćanja bio u skladu sa finansijskim pravilima za potrošnju javnog novca.	Rukovodstvo je preduzelo mere tokom 2022. godine nakon datih preporuka iz revizije. U nekim slučajevima preporuke su sprovedene.	Delimično sprovedeno
5	Imovina ispod 1,000€	Predsednik opštine treba da obezbedi da vrednost imovine ispod 1,000€ u GIF bude prikazana na osnovu neto knjigovodstvene vrednosti, kako bi njihov prikaz u GIF bio potpun i tačan.	Problem sa sistemom e-imovine je i dalje prisutan, s obzirom na to da je opština počela da koristi ovaj sistem u decembru 2022. godine.	Delimično sprovedeno

6	Unutrašnja revizija	Predsednik opštine treba da obezbedi uslugu unutrašnje revizije, koja ima za cilj da doda vrednost i unapredi funkcionisanje opštine, kao i da pomogne u ispunjavanju ciljeva, nudeći sistematičan, disciplinovan pristup za procenu i poboljšanje efektivnosti procesa upravljanja rizicima i kontrole.	Tokom 2022. godine obezbeđena je usluga unutrašnje revizije.	Sprovedeno.
---	---------------------	--	--	-------------

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

Potpisi:

Vlora Spanca, Generalna Revizorka

Lavdim Maxhuni, Direktor revizije

Nexia KS Sh.P.K., (Xhevdet Beqiri, ovlašćeno lice u ime kompanije)

Dodatak I: Pismo potvrde

Republika e Kosovës – Kosova Cumhuriyeti

Republika Kosova – Republic of Kosovo

Mamuša Belediyesi – Komuna e Mamushës

Opština Mamuša – Municipality Of Mamusa

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me gjetjet e Auditorit të Përgjithshëm për vitin 2022 dhe për zbatimin e rekomandimeve

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Mamushës, për vitin 2022 (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”);
- pajtohem me gjetjet dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit;
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t’ju dorëzoj një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës Arkivës

Data: 31 Maj 2023

Kryetari i Komunës

Abdülhadi Krasnic

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁵ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁶. Ovo mišljenje treba odvojiti od mišljenja da li su finansijski izveštaji istiniti i realni, tj. mišljenje se može modifikovati u vezi sa pitanjem(-ima) usklađenosti, ali još uvek nisu modifikovana u odnosu na pouzdanost finansijskih izveštaja (ili obrnuto).

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

- (odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

- **Ne-modifikovano mišljenje**

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

---

⁵ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izjave o izvršenju budžeta

⁶ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja

- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.